

JE BEVRIJDER STAAT VOOR JE

Overweging zondag 30 januari 2022 - Huis van Dominicus, Utrecht

Wijsheid 7,7v+15v Lucas 4,1v

Wat een draai in het evangelie dat u zojuist hoorde!

Een en al oor en instemming in het begin.

En aan het eind enkel afkeer en moordadigheid.

Wat de beroemde dorpsgenoot die langs komt zegt, is ook niet aangenaam: het strijkt tegen alle haren in.

Eerst zegt hij dat de oude droom in vervulling gaat

“Ik ben gestuurd naar diegenen die het niet meer zien, lam gelegd:

om uitzicht te brengen en de kracht om overeind te komen

Vandaag horen jullie het gebeuren; voor jullie ogen gebeurt het.

De bevrijder uit die oude boekrol staat voor jullie! ‘

Is dat niet geweldig?

Zeker. Maar hij is zo gewoon, zijn familie kennen we - niks bijzonders.

Wat heeft hij voor op ons dat wij niet hebben?

En waarom heeft hij geen bijzondere aandacht voor ons – eigen volk eerst toch?

Maar neen, hij toont een voorkeur voor vreemden, voor mensen buiten onze kring.

Hij zegt dat God liever bij die buitenlanders op bezoek gaat.

En dan gebeurt wat al vanaf de eerste bladzij van de bijbel gebeurt:

Kaïn, de mens die zich meer voelt - zijn naam betekent “ik heb het gemaakt” -

kan het niet hebben dat een ander die voor hem minder is, Abel, letterlijk: “zuchtje”, met voorkeur wordt behandeld.

Ja, wat is fijner: de droom of dat de droom werkelijkheid wordt?

Je zou denken: het laatste. Maar de werkelijkheid is vaak weerbarstig.

Misschien is het gemakkelijker in de droom te blijven,

in je eigen voorstelling van bevrijding, van geluk, van voluit leven,

dan de werkelijkheid aan te gaan.

Want de werkelijkheid die jou kan bevrijden is een ander die voor je staat,

niet het verlengstuk van je gedachten en wensen, eerder een vertoorder soms

Je kunt hem of haar niet naar je hand zetten. Het is omgekeerd:

hij of zij steekt een hand naar je uit; en er gebeurt alleen iets

als je die hand durft te pakken, je waagt aan die ander.

Je hebt dan niet langer alleen de regie – het wordt een serieuze relatie,

een avontuur met de daarbij horende ongewisheid.

Zo ook die beroemde man die langs komt, Jezus.

In het verhaal van vanmorgen laat hij kort en bondig horen

wat in het hele evangelie als een refrein terugkomt:

Gods aandacht voor mensen die wij beklagen maar op afstand houden

– ‘gelukkig zijn wij er beter aan toe’

Jezus trekt mensen aan die te kampen hebben met gebrek en verlies.

En hij zegt: *“Als je enkel uitnodigt die jou uitnodigen, wat voor bijzonders doe je dan:?”*

Dat doen ook de volkeren”, zeg maar: ieder weldenkend mens.

“Doe goed zonder erop te rekenen iets terug te krijgen.

Dan zullen jullie kinderen zijn van de Allerhoogste,

van de Barmhartige die goed is voor hen die zogezegd niet te bieden hebben.”

Jezus laat een God zien die een en al positiviteit is, een en al goedheid.
En het goede – zegt Thomas van Aquino – is innerlijke rijkdom die zich wil meedelen.
Gods scheppen is tevoorschijn roepen – laat het licht zijn! –,
liefde die tevoorschijn kijkt, uitnodiging die tevoorschijn roept:
mens waar ben je, laat je zien, durf er te zijn!
God wil ons als tegenover: dat we niet bang wegkruipen, maar Hem ‘partij geven’.
Vanuit een edelmoedige overvloed legt Hij in wat hij scheidt
een gerichtheid om tevoorschijn te komen, om er te zijn.
Zo heeft hij ook in de mensen het vermogen gelegd om uit zichzelf te treden.

Maar dat vermogen is geblokkeerd.
Mensen willen zekerheden niet het avontuur van de liefde
Zie de neiging in de zorg om alles in regels in te pakken,
zodat ‘hart voor de mensen’ geen ruimte krijgt
Zie hoe gemakkelijk mensen op de knieën vallen voor een idool, voor spierballentaal,
en hoe instant-oplossingen hen liever zijn.
dan duurzame resultaten die een lange adem vragen.

Onze God geeft het echter niet op. In Jezus van Nazareth komt hij hierheen
om te genezen, blokkades weg te nemen
zodat mensen niet langer op slot zitten en zich openen en wagen aan de ander.
Willen we, als het er op aan komt, in die beweging van barmhartigheid meegaan?
Dat is de uitdaging aan de mensen in Nazareth én aan ons in Oog in Al.
Wie barmhartigheid doet zal barmhartigheid ondervinden.
Je Bevrijder staat voor je. Als je je opent voor een mens die een appèl op je doet
zul je je Bevrijder ontmoeten.

Een korte reiservaring van mijzelf kan het mogelijk dichterbij brengen:
Het begint zo: *'Wilt u aan dat tafeltje gaan zitten?'*
Daar had ik op dat moment helemaal geen zin in.
Aan 'dat tafeltje' zat een oudere man met één arm.
Terwijl ik mij als vogelvrije fietser door Bretagne bewoog
en toe was aan rust. Even niets.
Maar de restauranthoudster hield aan. En ik moest wel.
"Wilt u het vlees voor me snijden?" vroeg de man.
Ik merkte dat ik al doende ontdooide.
En hij vertelde dat hij twee keer in de week in het restaurant ging eten
om even tussen de mensen te zijn.
Na afloop trakteerde hij me aan de bar op een glaasje calvados
om me te bedanken voor mijn "prêteur la main".
Ik was er wat verlegen mee. En dankbaar tegelijk. Ik was uit mijn bubbel gehaald.
Ja, je Bevrijder komt naar je toe: in de gedaante van een vreemde.

Jozef Essing o.p.